

Заява про екологічні наслідки діяльності по реконструкції існуючої інфраструктури в частині оптимізації експлуатаційних витрат ДСП ЧАЕС

1. Дані про планову діяльність, мету і шляхи її здійснення

Україна, з метою демонстрації доброї волі та підтвердження своїх намірів, які було викладено в документі Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та урядами країн "великої сімки" і Комісією Європейського Союзу» від 25 грудня 1995 р., прийняла рішення щодо дострокового виведення з експлуатації Чорнобильської АЕС. Рішення про остаточне зупинення енергоблока № 1 прийнято 30 листопада 1996 р., енергоблока № 2 – 15 березня 1999 р., енергоблока № 3 – 15 грудня 2000 р. Таким чином, ЧАЕС перетворилася з підприємства, що генерує електроенергію, в енергоспоживаюче підприємство.

Мета даного ТЕО – приведення існуючої інфраструктури підприємства в оптимальний, з погляду енергоресурсоспоживання, виробничий об'єкт із урахуванням змін, що відбулися.

До існуючої інфраструктури, що забезпечує діяльність на етапах припинення експлуатації, остаточного закриття та консервації, належать наступні системи:

- електропостачання;
- тепло- та паропостачання;
- спецводоочищення, хімводоочищення, поводження з РАВ та дезактивації;
- водопостачання та каналізації:
 - господарсько-протипожежне водопостачання;
 - протипожежне водопостачання;
 - технічне водопостачання;
 - побутовий каналізації;
 - виробничо-дощової каналізації.

Загальний перелік елементів існуючої інфраструктури містить 150 об'єктів, з яких Замовник залишає в експлуатації 132 об'єкти, причому для 25-ти з них потрібна розробка заходів щодо підтримки позитивної температури повітря усередині будинку. Вісімнадцять об'єктів запропоновано вивести з експлуатації.

Діяльність з реконструкції існуючої інфраструктури містить, у тому числі, і аналізи впливу об'єктів інфраструктури на навколишнє середовище. За результатами аналізів встановлено, що об'єкти, які заплановані до виведення з експлуатації являються джерелами викидів в атмосферу, скидів у водне середовище та утворення побутових відходів.

Об'єкти існуючої інфраструктури, які залишаються в експлуатації, інтенсивністю своїх впливів на компоненти навколишнього середовища характеризуються на існуючому рівні.

2. Суттєві фактори, що впливають чи можуть впливати на стан навколишнього природного середовища з урахуванням можливості виникнення надзвичайних екологічних ситуацій

Аналізом діяльності з реконструкції існуючої інфраструктури встановлено, що об'єкти, які заплановані до виведення з експлуатації являються джерелами викидів в атмосферу, скидів у водне середовище та утворення побутових відходів.

Додаткових джерел впливів за результатами реконструкції на стадії ТЕО не передбачається.

В цілому, до позитивних впливів реконструкції інфраструктури за рахунок об'єктів, які заплановані до виведення з експлуатації, можна віднести:

- припинення періодичних викидів в атмосферне повітря таких забруднюючих речовин, як NO_x , SO_2 , CO , V_2O_5 , сажа та парів дизтоплива (пускорезервна котельня, дизельелектростанція та насосний пункт прийому дизпалива);
- зменшиться вплив на водне середовище за рахунок скорочення забору води із джерела та зменшення скидів у зливну каналізацію;

- скорочення теплових викидів у атмосферне повітря та скидів у побутову каналізацію пропорційно виробничим потужностям газгольдера, бойлерної ЦТПК, побутових та спеціалізованих будівель;

- припинення утворення побутових відходів та здійснення скидів у побутову каналізацію після закриття їдальні БК-2.

Радіаційна обстановка на прилеглих до проммайданчика ДСП ЧАЕС територіях визначається радіонуклідним складом, формою, характером та просторовим розподілом первинних аварійних випадків 1986 року, розподілом природних радіонуклідів, а також властивостями ландшафтів і поточними погодними умовами.

Небезпечні явища, що приводять до підвищення радіоактивного забруднення приземного шару атмосфери, мають природне або природно-техногенне походження.

До найбільш поширених небезпечних явищ природного походження відносяться лісові пожежі, загоряння торфовищ, дефляційний підйом пилу з поверхні ґрунту (шквали, пилові бурі).

Результати прогнозних розрахунків інтенсивності сейсмічних впливів при МРЗ (побудова розрахункових акселерограмм для землетрусів зони Вранча і зон місцевих осередків) на проммайданчик ДСП ЧАЕС показують, що ця територія є сейсмічно однорідною.

Аналіз структурно-тектонічного плану прилеглих територій показує, що найбільш потенційно небезпечною є зона перетину Южно-Прип'ятського і Тетерівського (східна частина) розломів. Однак характер залягання відкладень у верхній частині осадового чохла свідчить про те, що район проммайданчика ДСП ЧАЕС знаходиться поза зонами новітніх розривних порушень.

Беручи до уваги характер названої діяльності по реконструкції, ті обставини, що не існує потреба відводу земель, будівництва додаткових транспортних мереж, а також припинення скидів та викидів об'єктів, що виводять з експлуатації, очікується, що усі види впливів на навколишнє середовище будуть незначними, але позитивними.

3. Кількісні та якісні показники оцінки рівнів екологічного ризику та безпеки для життєдіяльності населення планової діяльності, а також заходи, що гарантують здійснення діяльності відповідно до екологічних стандартів і нормативів

З метою забезпечення можливості виконання вимог нової редакції пункту 2.45 «Оцінка ризику впливу планової діяльності на навколишнє середовище» ДБН А.2.2-1-2003 «Проектування. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд». в Україні разом з новою версією програми ЕОЛ-2000 розроблена підпорядкована програма «Показатель риска». Ця підпрограма призначена для оцінки ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення, а також соціального ризику за критерієм атмосферного повітря.

Розрахункові модулі підпрограми реалізують підтримку оцінки ризику, у відповідності із Зміною № 1 ДБН А.2.2-1-2003 з урахуванням Методичних рекомендацій 2.2.12-142-2007 МОЗ України «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря».

Специфіка чинного ТЕО передбачає виведення з експлуатації об'єктів існуючої інфраструктури, які при експлуатації були джерелами викидів ЗР в атмосферу. Отже, за результатами діяльності виводяться з експлуатації джерела викидів ЗР в атмосферу, припиняється їх вплив на атмосферне повітря, значення критеріїв атмосферного повітря залишаються без змін та, як наслідок, ризик впливу діяльності з реконструкції існуючої інфраструктури в частині оптимізації експлуатаційних витрат ДСП ЧАЕС на навколишнє середовище відсутній.

Існуюча інфраструктура ДСП ЧАЕС розташована на проммайданчику, який знаходиться на території ЗВіЗБ(О)В.

В умовах зони відчуження, де досягнення нормативного стану об'єктів природного середовища неможливе, необхідно використовувати особливі критерії прийнятності додаткових радіаційних впливів. В якості таких критеріїв обрано контрольні рівні (КР) радіоактивного забруднення окремих об'єктів навколишнього природного середовища, які подано в нормативному документі «Основні контрольні рівні, рівні щодо звільнення та рівні дії щодо радіоактивного забруднення об'єктів зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення.— Затверджено МНС України від 27.05.2008 р.» – цей документ є «регіональним нормативом» для ЗВіЗБ(О)В.

Комплекс проектних рішень чинного ТЕО щодо забезпечення нормативного стану навколишнього середовища включає в себе групу заходів по ряду напрямів, а саме:

- ресурсозберігаючі – завдяки виведення с експлуатації ряду об'єктів існуючої інфраструктури має місце пряма економія енергоресурсів (тепла) в об'ємі 3,476 Гкал/год та палива;
- захисні – припинення впливів: теплових, хімічних впливів на повітряне середовище; хімічних та фізичних впливів на водне середовище; навантаження на полігон побутових відходів;
- відновлювальні – об'єкти інфраструктури, де буде виконана технічна рекультивація;
- компенсаційні – при виведенні з експлуатації об'єктів інфраструктури – скорочення використання природних ресурсів та мінімізація викидів, скидів та утворення відходів;
- охоронні – систематичний виробничий контроль над охороною навколишнього середовища безпосередньо майданчика ЧАЕС проводиться в комплексі із моніторингом ЗВ.

Регламент радіаційно-екологічного моніторингу на території ЗВ включає в себе періодичний контроль радіоактивного забруднення таких об'єктів навколишнього середовища:

- ґрунт на ділянках інтенсивної техногенної діяльності – ділянки в ближній зоні спостереження (в радіусі до 5 км. від аварійного блоку ЧАЕС);
- компоненти природного середовища (ґрунт, рослини, гриби);
- приземний шар атмосфери та атмосферні випадання на таких ділянках:
 - в ближній зоні спостереження (в радіусі до 5 км від аварійного блоку ЧАЕС);
 - в дальній зоні спостереження (в радіусі від 5 до 30 км від аварійного блоку ЧАЕС);
- поверхневі та підземні води, включаючи компоненти водних біоценозів (водні рослини, черепашки, риби);
- стічні і відпрацьовані води;
- ґрунт присадібних ділянок, питна вода і продукти харчування в місцях несанкціонованого проживання «самопоселенців».

Основні заходи з мінімізації радіаційних впливів на навколишнє середовище, що реалізуються в теперішній час в ДСП ЧАЕС і в зоні відчуження, в достатній мірі забезпечують як прийнятний рівень захисту компонентів навколишнього середовища від потенційних додаткових радіаційних впливів, так і оперативний контроль негативних змін параметрів радіаційної обстановки на території розташування проммайданчику ЧАЕС.

4. Перелік залишкових впливів

Можливі залишкові впливи за результатами діяльності по реконструкції існуючої інфраструктури в частині оптимізації експлуатаційних витрат ДСП ЧАЕС оцінюються наступним чином.

З урахуванням функціональних призначень об'єктів інфраструктури в процесі зняття з експлуатації ДСП ЧАЕС в межах чинного ТЕО передбачено:

- в залежності від ступеня подальшого використання кінцевим результатом заходів щодо споруд можуть бути:
 - для споруд, які не передбачено використовувати в подальшому є демонтаж усього обладнання, відключення від інфраструктури та консервація будівельних конструкцій;
 - для споруд, які передбачено використовувати в подальшому є демонтаж обладнання, яке не потрібно, оптимізація інфраструктури, заходи щодо енергозбереження;
 - для споруд, які експлуатуються: оптимізація інфраструктури, заходи щодо енергозбереження;
 - по кожній будівлі або споруді проведення аналізу споживання різних видів енергії;
- за результатами виконаного аналізу визначити вихідні дані щодо формування заходів з оптимізації експлуатаційних витрат.

По даним Замовника перелік будинків, обладнання, устаткування та споруд, розташованих на промайданчику ЧАЕС містить 150 об'єктів, з яких залишається в експлуатації 132 об'єкти. Вісімнадцять об'єктів запропоновано вивести з експлуатації.

Впливи об'єктів існуючої інфраструктури, які залишаються в експлуатації, на компоненти навколишнього середовища характеризуються на існуючому рівні і у чинному розділі ОВНС не розглядаються.

На основі аналізу переліку об'єктів та проектних рішень зроблені висновки щодо можливих впливів об'єктів існуючої інфраструктури, які виводяться з експлуатації, на компоненти навколишнього середовища.

Стосовно кожного об'єкту конкретизовані заощадження енергоресурсів, викиди у атмосферне повітря, скиди у водне середовище, стан водоспоживання та вказана динаміка можливих впливів на компоненти навколишнього середовища.

Беручи до уваги характер діяльності по реконструкції, ті обставини, що не існує потреба відводу земель, будівництва додаткових транспортних мереж, а також припинення скидів та викидів об'єктів, що виводять з експлуатації, очікується, що усі види впливів на навколишнє середовище будуть незначними та позитивними.

Стосовно компонентів навколишнього середовища слід очікувати наступні можливі впливи, а саме:

- клімат і мікроклімат – припинення сезонних теплових викидів загальним обсягом 3476 Гкал/год не в змозі суттєво змінити термодинамічний стан атмосферного повітря і, як слідство, вплив буде позитивний;
- повітряне середовище – при виведенні з експлуатації об'єктів існуючої інфраструктури припиняться ті їх впливи на повітряне середовище, які мали місце при їх функціонуванні, тобто, загальний вплив на повітряне середовище буде позитивний;
- геологічне середовище – діяльність по реконструкції існуючої інфраструктури може супроводжуватися невеликим позитивним впливом на геологічне середовище за рахунок зменшення навантаження на полігон побутових відходів;
- водне середовище – виведені з експлуатації об'єкти, які під час свого функціонування мали скиди у водне середовище (через побутову або дощову каналізацію) або виконували водозабір на виробничо-побутові потреби та тим самим здійснювали вплив на водне середовище, з припиненням експлуатації їх впливи на водне середовище (поверхневі та підземні води) припиняться, що буде мати позитивний результат. Але слід зауважити, що загальний масштаб позитивного результату, практично, не змінить існуючого стану як поверхневих, так і підземних вод;

- ґрунти – виведення з експлуатації ряду об'єктів існуючої інфраструктури матиме позитивний вплив на ґрунти за рахунок припинення випадань ЗР з атмосферного повітря;
- рослинний та тваринний світ, заповідні об'єкти – об'єкти існуючої інфраструктури, які виводяться з експлуатації, матимуть невеликий позитивний вплив на рослинний, тваринний світ та об'єкти ПЗФ за рахунок припинення хімічних та теплових викидів в атмосферу та скидів у водне середовище;
- соціальне середовище – вплив діяльності по реконструкції існуючої інфраструктури на соціальне середовище у межах промайданчику ЧАЕС не змінить його існуючого стану;
- техногенне середовище – виведення з експлуатації об'єктів існуючої інфраструктури знизить техногенне навантаження на промайданчик ДСП ЧАЕС. Таким чином, вплив на техногенне середовище в межах промайданчику ЧАЕС буде позитивним;
- оцінка можливого впливу відходів – ряд об'єктів інфраструктури у тій, чи іншій мірі є джерелами побутових відходів у період їх функціонування. Після виведення їх з експлуатації утворення побутових відходів припиниться.

Загальний об'єм відходів станції зменшиться, зменшиться навантаження на полігон побутових відходів, що буде мати позитивний вплив на навколишнє середовище.

Таким чином, можливі залишкові впливи за результатами діяльності з реконструкції існуючої інфраструктури ДСП ЧАЕС на всі компоненти навколишнього середовища значно нижче допустимих, за рахунок об'єктів, що виводяться з експлуатації.

5. Вжиті заходи щодо інформування громадськості про плановану діяльність, мету і шляхи її здійснення

Головна мета реконструкції існуючої інфраструктури – оптимізація експлуатаційних витрат ДСП ЧАЕС. У ТЕО запропоновані обґрунтовані заходи щодо оптимізації експлуатаційних витрат за рахунок реконструкції існуючої інфраструктури у вигляді проектних рішень по всіх напрямках та видах діяльності ДСП ЧАЕС стосовно наступних систем:

- тепло- та паропостачання, енергозбереження;
- теплові мережі, включаючи абонентські вузли виведення;
- припливна вентиляція;
- утеплення фасадів і покрівлі, теплоізоляція трубопроводів і устаткування систем тепlopостачання;
- електропостачання;
- водопостачання;
- організаційна структура, розміщення виробничого персоналу.

Інформування громадськості про плановану діяльність здійснюється згідно з вимогами Законів України «Про планування і забудову територій», «Про державну екологічну експертизу», будівельних норм ДБН А.2.2-1-2003 та інших документів.

Участь громадськості здійснюється згідно з запланованими заходами Замовника.

Підготовлена, узгоджена та опублікована у газеті ДСП ЧАЕС «Новини ЧАЕС» (24.05.2013, № 11-12) «Заява про наміри щодо реконструкції існуючої інфраструктури в частині оптимізації експлуатаційних витрат ДСП ЧАЕС».

Крім того передбачено наступні заходи:

- контакти з громадськими організаціями, з засобами масової інформації, інформаційні повідомлення в газету "Новини ЧАЕС";
- розповсюдити пакет інформаційних матеріалів з даними відносно екологічних наслідків реалізації ТЕО реконструкції існуючої інфраструктури;
- підтримка в актуальному стані інформацію щодо даного ТЕО та інших проектів на веб-сайті Чорнобильської АЕС: www.chnpp.gov.ua.

В разі прийняття місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування рішення щодо проведення громадських слухань стосовно ТЕО реконструкції існуючої інфраструктури, вони будуть підтримані ДСП ЧАЕС організаційним, інформаційним та експертним забезпеченням, а результати слухань будуть систематизовані та включені у відповідний звіт.

6. Зобов'язання замовника щодо здійснення проектних рішень відповідно до норм і правил охорони навколишнього середовища й вимог екологічної безпеки на всіх етапах реконструкції та експлуатації існуючої інфраструктури ДСП ЧАЕС

Генеральний проектувальник – ПАТ «Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «ЕНЕРГОПРОЕКТ» (ПАТ КІЕП) буде здійснювати нагляд за відповідністю реконструкції прийнятим проектним рішенням.

Експлуатуюча організація – Державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська АЕС» (ДСП ЧАЕС) забезпечить:

- безпечне використання елементів існуючої інфраструктури, які згідно Переліку залишаються в експлуатації, відповідно до чинних в Україні нормативних документів, інструкцій з експлуатації, технологічних регламентів;
- відповідну структуру керування, кваліфікацію обслуговуючого персоналу;
- постійний контроль у процесі експлуатації елементів інфраструктури за всією діяльністю по забезпеченню екологічних вимог. Звіти за результатами контролю будуть надаватися до органів державного управління й регулювання України й будуть доступні для громадськості.

ДСП ЧАЕС, як експлуатуюча організація, несе всю повноту відповідальності за наслідки порушення умов нормальної експлуатації всіх елементів інфраструктури, що залишилися у використанні.

В цілому, результати реконструкції існуючої інфраструктури ДСП ЧАЕС забезпечать мінімізацію можливих впливів на навколишнє середовище. Рівень впливу на всі компоненти навколишнього середовища не буде перевищувати встановлених нормами рівнів.

ЗАМОВНИК

Генеральний директор ДСП ЧАЕС

І.І.Грамоткін

ГЕНПРОЕКТУВАЛЬНИК

Голова правління ПАТ КІЕП

Ю.В.Малахов

2013 р. « » 2013 р.